

Nutidshistoria

Även om Kullaberg besökts och skildrats av flera resenärer tidigare - den mest kända var Carl von Linné - kom turismen till berget först under 1860-talet. Resor började då organiseras och ägaren till Kullagården kom att driva denna som en gästgivaregård. Under 1870-talet övergick gården och därmed hela Kullaberg i Krapperups ägo. Turismen fortsatte emellertid och ökade efterhand i omfattning. Det var mest danskar och tyskar som besökte berget. Mölle utvecklades till en betydande turistort och då Kullagården brann ned år 1900 lokaliserades hela turistverksamheten till Mölle. Det var under denna tid olika platser på Kullaberg fick de romantiska namnen som ännu i dag används (Kullamannens grav, Waldemarsgrottan etc). Inte minst på grund av trycket från turisterna utbjöd ägaren till Krapperup den yttersta delen av berget till salu. För att rädda Kullaberg bl a från utländska täktexploatörer ingrep Skånes naturskyddsförening. En insamling anordnades vilken ledde till att Västra Kullaberg fram till Djupadal förvärvades 1914 och sedan förvaltas av Aktiebolaget Kullabergs natur fram till 1997. Då såldes området till Naturvårdsverket och staten, varvid huvudansvaret för förvaltningen övergick till Länsstyrelsen. Västra Kullaberg avsattes 1971 formellt som naturreservat.

Den östra delen av berget stannade kvar i Krapperups ägo. Detta område blev naturreservat 1965. Två år senare överförde friherre Gustaf Gyllenstierna Krapperups borg med omgivande park samt östra delen av Kullaberg till en förvaltande stiftelse, Gyllenstiernska Krapperupsstiftelsen. Efter andra världskriget upphörde Mölle som modern turistort och strömmen av besökare till Kullaberg avtog. I dag är emellertid naturreservaten på Kullaberg ett par av de mest besökta i landet. Mer än 500.000 besökare passerar årligen infarten till Västra Kullaberg. Hela berget är ett öppet strövområde.

Skötseln är bl.a. inriktad på att öka arealen lövskog samt återskapa en del av fåladmarkerna. På Västra Kullaberg bedrivs en intensivare skötsel med särskild hänsyn till naturvetenskapliga och kulturhistoriska värden.

KULLENS FYR

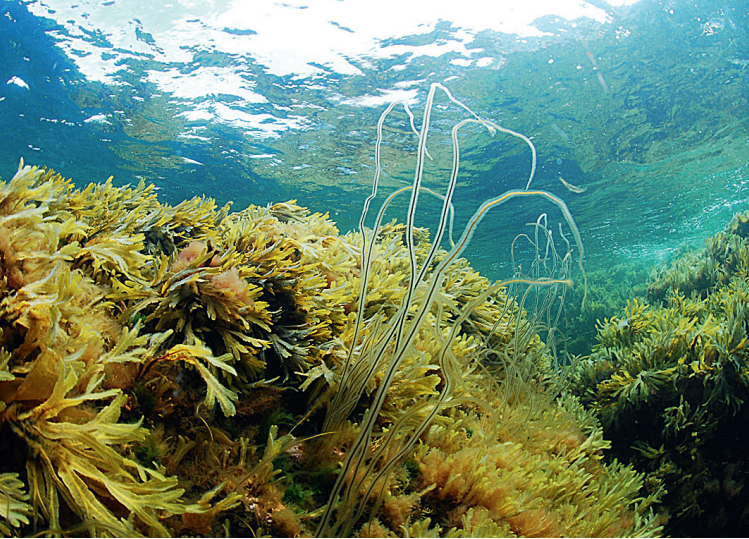
Längst ut på spetsen av Kullaberg högt uppe på klipporna (78.5 m ö h) reser sig Kullens fyr. Den är byggd år 1900 och är Skandinaviens starkaste fyr med 3,8 milj normalljus. Fyrplatsen har gamla anor ända från 1500-talet. Den första fyren bestod av en hängande järnkorg, s.k. papegojfy, i vilken eldades med ved eller stenkol.

HIMMELSTORPSGÅRDEN

Inramad av lummig lövskog ligger den fyrklägde korsvirkesgården Himmelstorp på slutningarna av Östra Kullaberg. Gården omnämns 1491, men de nuvarande byggnaderna, som är förklarade som byggnadsminne uppfördes under 1800-talet. Kullens hembygdsförening förvaltar gården och besökare är välkomna.

www.kullenshembygdsforening.se

Under ytan i Kullabergs marina reservat. Ett 300 m brett bälte runt kusten blev marint reservat 1986 med syftet att bevara havsbottens flora och fauna så ostörd som möjligt. I Kullens farvatten möts Skageracks salt- och Östersjöns brackvatten, vilket skapar förutsättningar för en bred artsammansättning.

Naturum Kullaberg

Naturum Kullaberg är ett besökscenter vid Kullens fyr längst ut på spetsen mot norra inloppet till Öresund. Naturum ägs av Naturvårdsverket och förvaltas av Länsstyrelsen Skåne. Naturum Kullaberg erbjuder utställningen "Porten till Kullaberg" vilken visar Kullabergs naturreservat från himmel till hav. Runt omkring i naturum finns moduler placerade, där du kan gissa rätt fågelläten, svampar, blommor eller märkliga djur i havet. Barnens favorit blir ofta saltvattenssakvariet där den som vill kan känna på en sjöstjärna. På naturum Kullaberg kan du få tips och idéer på vandringar och utflykter i naturen. Tanken är enkel – naturum Kullaberg ska vara porten ut till naturen.

Strövstigar

De viktigaste strövstigarna finns markerade med färgsymbolor. Två huvudstigar går från Arild till Kullens fyr eller omvänt. Den röda stigen är relativt lättgången och är belägen på sydslutningarna medan den mera krävande blå stigen följer nordstuden. Huvudstigarna är med jämna mellanrum sammankopplade med gula tvärstigar, vilka underlättar rundvandringar. Den orange-färgade markeringen visar på Kullaleden, vilken är en del av Skåneledens delled SL 5 runt Kullahalvön från Helsingborg, via Höganäs, Kullaberg, Arild till Utvälinge. Kullaleden är 70 km lång och erbjuder många varierade upplevelser längs sträckan. Självinstruerande vandringsguide i broschyrformat finns till försäljning på naturum Kullaberg. Vandringsguiden finns också att ladda ner som app för både Kullaberg och Kullaleden.

Förvaltare

Länsstyrelsen Skåne och Gyllenstiernska Krapperupsstiftelsen

Produktion: Länsstyrelsen Skåne
Text: Lars Pahlsson, revidering naturum Kullaberg
Omslagsbild: Bertil Hagberg
Undervattensbild: Regina Malles
Övriga bilder: naturum Kullaberg
Reviderad upplaga 2021

Kullaberg ligger ytterst på Kullahalvön i nordvästra Skåne, mellan Skälderviken och norra inloppet till Öresund. Vägförbindelserna dit är bra med goda anknäpningar till E4 och E6. Parkeringsplatser finns i Mölle, Arild och i själva reservatsområdet.

Kom ihåg!

- * Mark, berghällar och stenar får inte skadas
- * Blommor och växter får inte plockas eller grävas upp
- * Bryt inga kvistar och skada inte buskar och träd
- * Plocka inte växter och djur på havsbotten
- * Djurlivet får inte skadas eller avsiktligt störas (t ex med störande musikanläggning)
- * Motordrivna fordon tillåts endast på anvisade vägar och skall parkeras på särskilda parkeringsplatser
- * Tält, husvagn, campingbil eller motsvarande får inte ställas upp inom reservatet
- * Eldning/grillning endast tillåten på anvisade eldningsplatser när eldningsförbud ej råder
- * Affischer, skylt, plakat eller därmed jämförlig anordning får inte uppföras
- * Hunden ska hållas kopplad året runt
- * Skräpa inte ner

De särskilda bestämmelser som gäller inom reservaten - något olika för Västra och Östra Kullaberg - anges på skyltar vid infarter och stigar.

Kontaktinformation

naturum Kullaberg - utställning & information
042-34 70 56
naturum.kullaberg@lansstyrelsen.se
Kullaberg naturreservat
Italienska vägen 323
263 77 Mölle
www.kullabergsnatur.se

Ytterligare information

Länsstyrelsen i Skåne
Miljöavdelningen
205 15 MALMÖ
010-224 10 00
www.lansstyrelsen.se/skane

Höganäs kommun
Stadshuset
263 82 HÖGANÄS
042-33 71 00
www.hoganas.se

Gyllenstiernska Krapperupsstiftelsen
Krapperup
263 76 NYHAMNSLÄGE
042-34 41 90, 34 40 60
www.krapperrup.se

Naturvårdsverket
106 48 STOCKHOLM
010-698 10 00
www.naturvardsverket.se

NATURRESERVAT | SKÅNE

Kullaberg

LÄNSSTYRELSEN SKÅNE